

ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbete (Ds 2017:10)

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss den 27 mars 2017 (A2013/01165/ARM) ombetts att yttra sig över promemorian *ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbete* (Ds 2017:10).

I promemorian föreslås att Sverige ska ratificera ILO:s konvention (nr 189) om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare. För att möjliggöra ratificering och för att leva upp till konventionens krav i artikel 7 föreslås ändringar i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete. Förslagen innebär sammanfattningsvis krav på att lämna skriftlig information till de arbetstagare som utför arbete i arbetsgivarens hushåll men som inte omfattas av lag (1982:80) om anställningsskydd. Ändringarna i lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. I övrigt är bedömningen att Sverige uppfyller de krav som ställs i konventionen. Den till konventionen tillhörande rekommendationen (nr 201) bedöms inte föranleda några särskilda åtgärder.

Bedömningen av förslagen i promemorian

ILO-kommittén har tidigare ombetts att yttrat sig över konvention 189, efter att den antogs av Internationella arbetskonferensen. Kommittén ansåg då, efter att ha remitterat frågan till berörda myndigheter och organisationer, i sitt yttrande den 30 maj 2012 (ärende nr 12/2011) att konventionen är mycket omfattande och komplex och att kommittén finner att det finns oklarheter när det gäller eventuella ratifikationshinder. Kommittén uttalade vidare att dessa oklarheter måste analyseras ytterligare innan ratifikation kan övervägas. Arbetstagarledamöterna reserverade sig mot beslutet och Svenskt Näringsliv anmälde ett tillägg till beslutet.

Den aktuella promemorian är resultatet av en sådan analys. I promemorian presenteras även förslag i syfte att göra svensk rätt förenlig med konventionens krav och därmed undanröja ratifikationshinder.

De eventuella ratifikationshinder som ILO-kommittén identifierade i sitt tidigare yttrande som kommittén menade krävde en ytterligare analys handlade sammanfattningsvis om artikel 1, 2, 6, 7, 8, 10, 12 och 15.

Avseende artikel 1 och 2 menade kommittén att en eventuell ratifikation förutsätter en närmare analys av huruvida undantagsregeln i artikel 2 kan användas för att värna kollektivavtalen. I promemorian föreslås inte att någon särskild kategori arbetstagare behöver undantas. Förslagen innebär dock inte heller någon lagändring som påverkar kollektivavtal.

Gällande artikel 6 redogörs i promemorian för att befintlig lagstiftning ger ett tillräckligt skydd för att Sverige ska leva upp till konventionens krav om att hushållsarbetare ska ges skäligen anställningsvillkor, arbets- och levnadsförhållanden.

Avseende artikel 7 föreslås i promemorian ändringar i lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete.

När det gäller artikel 8 görs i promemorian bedömningen att syftet med artikeln måste anses vara att en hushållsarbetare inte ska lockas till Sverige och därefter inte få utlovad lön och andra villkor, och att det finns en mekanism för kontroll genom förfarandet i utlänningslagen med anställningserbjudanden.

Avseende artikel 10 görs i promemorian bedömningen att de arbetstidsbestämmelser som finns i lag och kollektivavtal är förenliga med konventionens krav.

I promemorian görs bedömningen att inga ändringar i svensk rätt bör föranledas av artikel 12 om utbetalning av lön.

Avseende artikel 15 görs i promemorian bedömningen att svensk rätt ger tillräckligt skydd mot utnyttjande för hushållsarbetare som rekryteras eller förmedlas av privata förmedlingsföretag.

Av promemorian följer sammanfattningsvis att svensk rätt i huvudsak redan motsvarar kraven i konventionen. För att möjliggöra ratificering och för att leva upp till konventionens krav krävs enligt promemorian dock ovan nämnda ändringar i lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete.

Såvitt ILO-kommittén kan bedöma bör förslagen medföra att svensk rätt uppfyller konventionens krav.

I promemorian redogörs vidare för skyldigheten att främja kollektiva förhandlingar som följer av ILO:s konvention (nr 98) om

organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten och ILO:s konvention (nr 154) om främjande av kollektiva förhandlingar, och att stater i enlighet med ILO:s praxis ska undvika att besluta om ny lagstiftning som kan påverka avtalsinnehåll i redan ingångna kollektivavtal. ILO-kommittén noterar att det i promemorian inte föreslås någon lagändring som påverkar kollektivavtal.

Svenska ILO-kommitténs slutsats

Svenska ILO-kommittén välkomnar regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna ratifikation av ILO:s konvention (nr 189) om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad Stefan Hult och ledamöterna Catharina Nordlander, Barbro Köhler Krantz, Niklas Beckman, Amelie Berg, Oscar Ernerot, Ellen Nygren och Elise-Marie Donovan.

Närvarande har även varit undertecknad Linnéa Blommé från sekretariatet, ersättaren Thomas Janson samt adjungerande Atosa Anvarizadeh, Christina Janzon, Hanna Marsk Sandin, ~~Irene Wennemo~~, Henning Envall, Dan Grannas, Louise Gärdestad, Helle Ellehöj, Karin Söderberg och Karin Sandkull. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Stefan Hult
Ordförande

Linnéa Blommé
Sekreterare

Reservation från Svenskt Näringslivs ledamöter i ILO-kommittén med anledning av kommitténs remissvar på ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbete (Ds 2017:10)

Svenskt Näringsliv vidhåller de synpunkter som tidigare framförts i remissvar av den 22 februari 2012. I enlighet därmed anser föreningen att konventionen inte bör ratificeras av Sverige. Det finns redan ett regelverk i form av lag och kollektivavtal som reglerar de frågor som omfattas av konventionen och det saknas därför ett behov av en ratifikation.

Konventionen har också i många delar otydliga och svårtolkade krav. Svenskt Näringsliv kan inte se att promemorian analyserat de föreliggande ratifikationshindren på ett tillfredställande sätt och kan inte dela de bedömningar som görs i den. Reglerna i konventionen är inte heller anpassade till den nuvarande svenska situationen och regelverket. En ratifikation och ett undanröjande av de hinder som föreligger för det skulle därför innebära ett kraftigt intrång i det nämnda regelverket och partsautonomin. Mot den bakgrunden anser Svenskt Näringsliv att det vore olämpligt att, som förespråkas i promemorian, ratificera konventionen för att stödja internationella normer på området.

